

Sprejetje omenjenega zakona pomenja začetek brezobzirnega boja proti komunizmu na Francoskem.

Katoliška vera na Poljskem. Stanje katolicizma v sedanji Poljski je prav težko. Belgijski redemptoristi, ki so se na željo papeža Pija X. pred svetovno vojno naselili na poljskem ozemlju, so po zasedbi Poljske morali odpotovati. Ti pripovedujejo, da katoličani v vzhodnem delu Poljske, ki je pridružena Nemčiji, mnogo trpe.

V zapadnem delu Poljske, ki so ga podjarmili boljševiki, so razmere prav tako žalostne. Prvotno poročilo o umoru starega Lvovskega nadškofa Andreja Šeptickega (vrhovnega cerkvenega poglavarja Rusinov, ki priznavajo rimskega papeža) ni bilo potrjeno. Ujet in ubit ni bil nadškof, marveč njegov brat grof Šepticki, ki je bil z vso svojo družino umorjen. Boljševiki so se takoj lotili katoliških cerkva, ki so jih začeli zapirati in pobijati. V tej smeri bi tudi nadaljevali, toda katoliški verniki vseh stanov in slojev so se odločno postavili v bran za cerkve in duhovnike. Tej odločnosti gre hvala, da si rdečkasti mogotci ne upajo zapreti vseh cerkva ali pa jih spremeniti v prostore za svetne zadeve. Ker je duhovnikom odtegnjena vsa plača od strani državne oblasti, jih verniki vzdržujejo s svojimi gmotnimi prispevki. Niso pa mogli verniki preprečiti velikega zla: nekrščanske vzgoje otrok v šoli Boljševiški brezbožniki so se namreč takoj polastili državnih šol ter izgnali iz njih duhovnike, vero in Boga.

Strašno razočaranje med Ukrajinci, kateri so bili pod Poljaki. Med Ukrajinci, kateri so spadali pod Poljsko, je bilo mnogo takih, kateri so hujskall narod na spojitve z Ukrajinco, katera je pripadala sovjetski Rusiji. Gališki Ukrajinci so po vpadu Rusov Poljakom v hrbet v sedanji vojni pozdravljali sovjetsko armado kot odrešiteljico izpod tlačanstva poljskih veleposestnikov. Preprosti ukrajinski narod je bil prepričan, da bodo razdelili sovjeti veleposestva in da bo revna ukrajinska para že vendar enkrat prišel do svoje lastne grude. Ukrajinci so doživeli v najkrajšem času strašno razočaranje. Boljševiki so najprej postrežili vse njihove voditelje, ki so se poprej zavzemali za združitve z Rusijo. Nato so začeli z obsežnimi zaplembami zasebne lastnine. Sovjetska država je zasegla vsa večja poslopja in lepše stavbe po vseh ukrajinskih mestih. Veleposestev niso razdelili, kakor so to pričakovali kmetje, marveč so vzeli kmečkemu ljudstvu tudi tisto zemljo, ki je bila njegova last. Zaradi tega je med kmeti zavladalo veliko nezadovoljstvo, na kar je boljševiška politična

politija začela kmete in razumništvo v množicah izganjati v Sibirijo.

Velik zagovornik Nemčije umrl. V starosti 75 let je umrl znani ameriški senator Borah, ki je bil po očetu nemškega, po materi pa irskega pokolenja. V svojem političnem položaju se je zavzemal za Nemce ter Irce in je bil Nemčiji v veliko pomoč, da se je otresla plačevanja vojne odškodnine. Rajni je bil v ameriškem senatu znamenit govornik in je ves svet z napetostjo poslušal, ako je branil in se zavzemal za svoja stališča.

Angleški zunanji minister o ciljih vojne. Angleški zunanji minister lord Halifax je imel zadnjo soboto govor o ciljih sedanje vojne. Glavni cilj, katerega zasleduje Anglija v tej vojni, je zagotovitev svobode malim narodom. Glede miru se bosta začeli Anglija ter Francija razgovarjati šele tedaj, ko ne bo nobena od malih držav ogrožena od Nemčije. Za sedanjo vojno je v polni meri odgovorna Nemčija, ki se je nanjo pripravljala več let. Napar Nemcev bo tokrat strtl ob življenjski zvezi Anglije ter Francije.

Narodni svet za Poljsko. V Parizu je bil imenovan iz 42 članov narodni svet za Poljsko, ki bo tvoril nekako poljsko narodno predstavništvo. V narodnem svetu so zastopane vse glavne poljske stranke, nadalje so v njem zastopniki vojske, cerkve in gospodarstva.

Judje — nepoboljšljivi. Judje so danes osvraženi daleč po svetu ter preganjani po raznih državah. Pričakovati bi bilo, da bi ta težka usoda, ki jih je zadela, spremenila njihovo sovražno stališče do krščanstva in kristjanov. Toda to se ni zgodilo. Dokaz za to je postopanje judov v Poljski, ki so jo podjarmili boljševiki. Navedimo nekaj dejstev, ki o njih pričajo tisti, kateri so jih doživeli. Ko so nemški vojski odkorakali iz Lvova, so takoj nastale tolpe, ki so jih vodili judje, in te tolpe so napadle samostane ter jih izropale. Po ulicah mesta so judje od veselja besneli, vzklikali Stalinu ter se pripravljali na slovesen sprejem rdečih vojakov. V tem mestu in tudi v drugih krajih so judje boljševike sprejeli s cvetjem v roki in z godbo. Iz zapadne Poljske pred nemškimi vojski pobegli judje so se naselili v vzhodni Galiciji. Pridružili so se boljševikom kot zvesti sodrugi v preganjanju kristjanov. Najvišji vladni komisar v Lvovu je jud, prav tako tudi v drugih večjih krajih. Tudi v tajni policiji, ki zasleduje duhovnike in veri vdane laike, so judje zavzeli najvoljnevša mesta. Dokaz, da je judovstvo nepoboljšljivo.

Kratke tedenske novice

Pol milijona dinarjev v zlatih dukatih je zapustila pred dnevi umrla ciganka Tonica Nikoličeva iz Babine grede pri Djakovu, ki je slovela dolga leta kot »najbojisa« ženska padarica po Slavoniji.

Jugoslovanski balnanski rekord je dosegel Slavonac Vitunović iz Zagreba, ki je skočil iz višine 4000 m iz letala in je odprl padalo sele 1.300 m nad zemljo.

Dosegan največji izvoz premoga v Italijo bo izvozila od oktobra 1. l. do maja letos Jugoslavija, ki bo izvozila 20.000 vagonov in se bo ta izvoz tudi za bodoče nadaljeval.

343 Italijanov, katerih predniki so se naselili pred 60 leti v okoliščini Sarajeva, se je vrnilo nazaj v Italijo, kjer jih bodo naselili na novih kmečkih posestvih v Pomeziji.

Italijanski vrhovni obrambni svet se bo sestel v Rimu na 17. zasedanje 8. februarja.

5000 Italijanov, kateri so že tudi sodelovali v španski državljanski vojni, se je priglasilo pri inšpekcijskem posamištvu v Rimu kot prostovoljci za vzhodno.

Slažkor na karte bodo dobivali v Italiji od dne 1. februarja in bo prišlo pol kilograma mesečno na osebo.

Bencinski tanki nemških bombnikov znamke Heinkel so tako dobro zavarovani, da jih ne morejo preluknjati navadne kroglice iz strojuice.

Angleži poudarjajo kljub nemškim podmornicam in minam, da je plovlba po morjih precej varna. Od začetka sedanje vojne je potovalo 6000 angleških ladij v oboroženem spremstvu. Od teh so jih potopili Nemci samo 12. Druge torpedirane in potopljene ladje so vozile same in na lastno odgovornost.

Angleški 1485 tonski rušilec »Grenville« se je potopil zadnjo soboto v Severnem morju zaradi mine ali nemškega torpeda. Rušilec je bil najmodernejši iz leta 1935. Posadke je imel 189 mož in častnikov. 108 je bilo rešenih, osem je mrtvih, 72 pa jih pogrešajo.

Tri velike angleške in dve nemški podmornici so bile potopljene v zadnjem času.

12 angleških ladij v skupni tonaži 34.000 ton je bilo potopljenih od nemških podmornic, min ter letal v času od 7. do 13. januarja.

Na Karelijskem bojišču so ujeti Finci tri kitajske komuniste, kateri so se mudili slučajno v Moskvi, a so jih pod pretnjo smrti prisilili k vojakom.

Prvi oddelek ameriških prostovoljcev je dospel na Finsko v prvi polovici minulega tedna.

Gospodarji sovjetske Rusije so judje, saj je bilo od 24 voditeljev prvega revolucionarnega gibanja 23 judov. Med 244 revolucionarjev, ki so bili v spremstvu Lenina poslani 1. 1917 v Rusijo, je bilo 170 judov. Danes je v osrednjem odboru ruske komunistične stranke 56 članov, ki so tudi po večini judje. V zadnjih dveh letih je bilo med 17 sovjetskimi veleposlaniki 14 judov.

Vojna stane denarja

Vojne stanje mnogo denarja. Tako je bilo v preteklosti in velja še v povečani meri za današnji čas. Država, ki se spusti v vojno, mora računati, da bo stanje zahtevalo od nje velika denarna bremena. Svetovna vojna je obremenila Nemčijo za 150 milijard mark. Prvi dve leti so Nemci potrosili okoli 50 milijard mark, tretje in četrto leto pa 100 milijard mark. Z davki so dobili samo 20 milijard mark. Vojna poročila so vrgla 90 milijard mark. Danes je denarno gospodarstvo v Nemčiji predrugačeno. Kakor je nedavno povedal sam državni podtajnik v nemškem finančnem ministarstvu, upa nemška vlada, da bo s povišanimi davki zdaj boljše izhajala kakor v

Avgust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

31

»Dosti, veliko, praviš?« je zašepetal Mikica.
 »Veliko, veliko.«
 »Ali bo še dobil?«
 »Bo! Pojutrišnjem so volitve; če zmagajo novi gospodje, bo dobil ta capin tri sto goldinarjev na roko. Tako je dogovorjeno.«
 »Tri sto goldinarjev?« je zazijal Mikica.
 »Da, da! Ni šala: trideset glasov. No, ali bodo ti neumni Jelenčani gledali, ko jim po volitvah pridem z bobnom pred vrata. Ha! Ha! Ha!«
 »Ha! Ha! Ha!« se je Mikica po sili nasmejal, čeprav mu ni bilo na smeh. »Ali stara gosposka nič ne dela, ali nimajo kortešev?«
 »Imajo! Toda kaki so to ljudje? Vse hočejo z lepo besedo, brez podkupovanja, ampak prazna je najlepša korteška pridiga, če pri tem ne cingljajo kozarci in ne frfotajo bankovec. Kmetov nimajo, to dobro vem; naši kmetje so čebele, ki samo na gotov med sedajo. Stari gospodje imajo samo enega korteša, to ti je mladi fiškal Andrič, ta ti zna po vražje motati in mazati.«

»Andrič? Andrič? Pa kaj?« se je nasmejal Mikica. »Kaj bo eden proti tolikim? Mi se bomo držali, mi Jelenčani, zato se ne boj! No, povej mi, amice, kako barvo bodo imeli naši volilni listki, da se bomo razpoznali!«

»Na rdečem papirju bodo vsa imena tiskana.«

»A stara gosposka?«

»Ti imajo bel papir. Toda počakaj, res, jaz imam tu dosti rdečih v žepu. Hotel sam jih jutri poslati v Jelenje, pa je tako bolje.«

»Daj, daj, da jih razdelim!«

»Na! Koliko vas je?«

»Trideset.«

»Na jih štirideset, da so ti pri roki, če se kateri pokvari!«

»Dobro, hvala ti! Dobro, da sem prišel.«

»Ampak pazi dobro, da ti kateri ne uide! Držite jih vkup, da vam bel kortesi ne odvedejo ljudi, ker veš, da se na naše predmetne kmete ne moreš zanesti!«

»Nič se ne boj, amice, moja oko je ostro, pazil bom ko vrag. Zbogom!«

Mikica je odšel. Zunaj šele si je lahko oddahnil, tu šele je lahko zaškripal z zobmi. Resnica torej! Luka ga je zavrzel, Luka ga je ogoljufal, Luka ima vse svoje stotake v malhi in še jih bo dobil, dobil jih bo pojutrišnjem. Luka bo postal bogat kmet, uničeni Martin se bo moral vdati bogatemu beraču, dal mu bo morda celo hčer.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

V najlepši mladeniški dobi je umrl 22 letni Kiklov Franček, doma v Gradišču pri Mariji Snežni. Poln kipečega življenja je šel k vojakom, kjer si je nakopal neozdravljivo bolezen. Bil je miren fant in poslušen sin svojim staršem. Kljub hudemu mrazu so ga na zadnji poti spremljali številni znanci, pevci so se pa poslovili od njega z žalostinko, g. župnik Vrščič pa z ganljivim govorom. Žalujočim staršem in sestram naše iskreno sožalje!

Vzorna cerkvena pevka je umrla dne 10. januarja pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Pokojna Katarina Vodeb, rodod. od Sv. Jurija ob juž. žel., sestra sedanjega g. organista, je bila skozi 65 let svojega življenja čisto ogledalo naših deklet. Naj v miru počiva!

Dolgoletni naš naročnik umrl pri Sv. Barbari pri Mariboru. Dne 8. januarja 1940 je umrl v Zg. Koreni Mihael Krajnc, po kratki pa hudi bolezni, previden s tolažili svetev. Bil je dolga leta tudi naročnik »Slov. gospodarja«. Na sedmini se je nabralo za novo bogoslovje 100 din.

Smrt mlade matere. Nad vse žalostno so zapeli zvonovi pri S. v Jurju ob ščavnici in so naznanjali vest, da je za vedno zapustila ta minljivi svet mlada, dobra žena, blaga mati, skrbna gospodinja Lojzika Divjakova iz Rožičkovega vrha, ki je bila šele 25 let stara. Pokojnica se je ob koncu svojega življenja prav lepo poslovila od vseh sorodnikov in znancev, posebno

pa od sosedov in je že v naprej napovedala svojo smrt. Da je bila pokojnica med ljudstvom priljubljena, je pričal njen lepi pogreb. Pokojnica je bila zvesta čitateljica »Slov. gospodarja« in naročnica »Kmečke žene«. Bodi blagi ženi ohranjen hvaležen spomin, žalujočemu možu in otrokom pa naše iskreno sožalje!

Smrt v visoki starosti. V št. Ilju pri Velenju je umrl v starosti 89 let in dva meseca Martin Voh. Rajni je bil sorodnik že davno umrlega Jerneja Voha, lavantinskega stolnega kanonika. Svetila mu večna luč!

Smrtna žetev pri Sv. Marjeti niže Ptuja. V torek, 16. januarja, je umrl zadet od kapi Jožef Šegula, preužitkar v Placarovcih. V mlajših letih je bil dober posestnik, zelo skrben gospodar in dolga leta brodar na brodu na Dravi pri Zavrču. Bil je tudi mnogoletni lovski paznik, vendar je bil v kljub svoji službi priljubljen med ljudmi, ker je bil dober mož. Po vojni je z več .isočaki pomagal k nakupu novih zvonov za župno cerkev. Na stara leta je s svojo ženo prebiral »Slov. gospodarja«, katerega mnogo let naročnik je bil, ter delal iz lesa škafe in domače orodje, da si je tako krašil večer življenja, ki mu je začel v 72. letu starosti. Naj mu sveti večna luč!

Bog je poklical k sebi vzorno mater. Iz Prelo pri Konjicah poročajo: Po kratki bolezni je poklical Bog k sebi 59 letno Frančiško Krajnc. Bila je vzorna žena svojemu možu in skrbna mati sedmim otrokom. Kako je bila spo-

štovana daleč na okrog, je pričal njen pogreb. Od blizu in daleč so prihiteli, da jo sprejmo na zadnji poti. Pri odprtem grobu se je poslovil od pokjnice g. arhidijakon Tovornik z ganljivimi in v srce segajočimi besedami. Blaga mama, počivaj v miru in uživaj plačilo Vsemogočnega, katerega si si želela! Žalujočemu možu in otrokom naše iskreno sožalje!

Smrt gojenke Dekliškega krožka v Poljčanah. V nedeljo zjutraj je umrla Mlakarjeva Zorka, gojenka Dekliškega krožka. V petek je še bila v šoli, v soboto zvečer je pa že moral g. kaplan k nji na spoved. Pogreb se je vršil v torek dne 16. t. m. ob 10. uri. Nosile so jo dekleta v krojih. Pogreba se je udeležila vsa šola z učiteljstvom ter vsa dekleta Dekliškega krožka v krojih. V imenu šole se je poslovila od rajnice sočenka Potočnikova in šolski pevski zbor z žalostinkami. Vsem sorodnikom, predvsem staršem naše iskreno sožalje, njej pa naj sveti večna luč!

Posestniški sin umrl v Malih dolah pri Vojniku. Vsemogočni je poklical v večnost v cvetu let Franca Slemenšek, posestniškega sina, ki je po hudi in mučni bolezni v starosti 30 let preminul. Pokojni je bil fant mirnega in blagega značaja. V državni granicarski službi si je nakopal hudo bolezen, da je moral v zagrebško bolnišnico, od koder se je neozdravljen vrnil domov. Prosil je za državno podporo v svojem mučnem položaju, a je ni dobil. Kako je bil pokojni priljubljen pri svojih tovariših in znancih, je pokazal pogreb. Poslovilne besede na domu sta spregovorila njegova prijatelja Terjašek Fr. in Lipovšek Karel. Mladi fantje so v svitu zim-

Spomenik miru na meji med Kanado in Združenimi državami

Finska vojaka čistita kuhinjsko posodo pri zamrznjenem vodnjaku

General Gort, poveljnik angleških čet na Francoskem, s častniki

Japonski cesar Hirohito poslušal poročilo na manevrih

Luka, ta Luka se bo vrnil med poštene ljudi in bo postal pošten človek. A on, Mikica? On bo ostal zadnja reva na svetu, njemu, meščanskemu sinu, se bo godilo slabše kot temu pankrtu, temu beraču, temu hudobnežu, zaradi katerega je dvakrat skoval zločin. Ne, ne, ne, ne! Pisar je škripal, vsa kri je plamtela v njegovih žilah, kolena so mu klecala, ustne in roke so drhtele od jeze — ali pri vsem se je smehljaj, tako zadovoljno, tako veselo smehljaj, kakor da mu je padla v krilo največja sreča tega sveta. Počasi, zamišljeno je krenil v krčmo, da se okrepi z žganjem, a ko se je začelo mračiti, ko ga nihče ni videl, se je odplazil k mlademu odvetniku Andriču.

VII.

Dva dni je minulo od onega nesrečnega požara v Martinovi hiši. Bil je lep veder dan. Sonce je sipalo svoje jasne žarke skozi odprta okna sobe, v kateri je stari Mato Pavlekovič ležal na postelji. Zunaj je na veji gostole škrljanec; zdaj eden, zdaj drugi vrabec je skočil na okno, nagnil glavico, kakor da bi rad na Mata pogledal, pa je začivkal in odfrfotal. Od daleč so se iz mesta oglašali zvonovi, kakor da angeli pojejo.

Vse je bilo tako prijazno in toplo, da je človeku duša od milote drhtela.

Mato je držal levo roko na prsih, njegovo srce se je odpiralo svetu, kakor se cvet odpira soncu.

Lep je svet, lepo je živeti, mirno, pohlevno živeti, huda je smrt, težko je umreti, za vedno zapreti oči, za vedno prekrižati hladne roke.

Mato je bil že na robu groba; le malo, pa bi ga bila pobrala smrt. Kako je srečen, da se je rešil, da ga je rešil sin, da lahko gleda, čuje, občuti!

Iznenada se mu je oko zmračilo, ko je pogledal na okno. V jasni podobi sveta je zagledal nekaj, kar je to lepo podobo kazilo. Na Martinovi strani je stršalo v zrak suho, črno vejevje ožganega drevja. To je Matu zasenčilo dušo. To vejevje tam je bilo znamenje žalosti in smrti. Ah, tudi on je imel na svojem zdravem telesu suho vejo, njegova desnica je bila trda, mrtva.

Ta hip se je ustavljal voz. Bolnik je zardel in obrnil oči proti durim. Vtem je vstopil mlad duhovnik z Androm. Mato se je malo nasmehnil.

»Hvaljen Jezus!« ga je pozdravil duhovnik.

»Na vekomaj!« je odzdravil Mato.

»Kako je, kum Mato?«

»Hvala, bolje, prečastiti.«

»Vaš sin je prišel pome. Rekel je, da me kličete. No, tu sem. Kaj bi radi, kum?«

»Bilo mi je hudo, zelo hudo, gospod. Duša mi je bila že na jeziku. Moj dobri sin me je rešil smrti, šel je po doktorja pa sem mu rekel: Andro, ko si pripeljal doktorja, pripelji mi tudi duhovnika! Hudo me je pri-

svetovni vojni. Davki, ki so l. 1933. znašali v Nemčiji sedem milijard mark, bodo v novem proračunskem letu znašali že 24 milijard računajo, da bo Nemčija lahko kos nalogi, ki si jo je zastavila.

»Večni« državni sporazumi

Neki romunski zgodovinar je dognal, da je bilo vsega skupaj sklenjenih 8000 državnih sporazumov, ki naj bi po besedilu držali za večno. Vendar je povprečno ta večnost trajala samo — dve leti!

Miš v kožuhu

Znano je, da razmerje med malo miško in črnim spolom ni baš najboljšo. Jako zanimiv do-nesek k temu poglavju prirodopisja nam nujna razprava, ki je bila ne-